

**İTFAİYECİ PROKORÇUK
YA DA
BİR ÖYKÜNÜN ÖYKÜSÜ**

Vladimir Polyakof

Kişiler:

KADIN

ADAM

*Olay, bir derginin idarehanesinde geçer.
Edebiyatla yeni yeni ilgilenmeye başlamış bir kadın yazar,
utanarak yazı işleri müdürünün adasına girer.*

KADIN: Şey... Özür dilerim... Siz yazı işleri müdürsünüz, değil mi?

ADAM: Evet.

KADIN: Benim adim Krapivina. Derginiz için küçücük bir öykü yazdım.

ADAM: Peki bırakın, biz inceleriz.

KADIN: Acaba düşüncenizi şimdi öğrenebilir miyim diyecektim. İzin verirseniz bir kere okuyayım size. üç - dört dakika ya sürer ya sürmez. Okuyayım mı?

ADAM: Peki, okuyun bakalım.

KADIN: Başlığı: "Soylu Bir Davranış". *(Okumaya başlar.)* Gecenin körüydü; saat üçtü. Şehirde herkes uyuyordu. Bir tek elektrik ışığı bile yanmıyordu. Ortalık karanlıktı, sessizdi. Ansızın büyük, gri bir yapının dördüncü katındaki pencereden alevler fışkırmaya başladı. Biri, "İmdat!" diye bağırdı. "Yangın var!" Bu, yatarken elektrik sobasının fişini prizden çekmeyi unutan, bu yüzden de yangının çıkmasına sebep olan dikkatsiz bir kiracının sesiydi. Alevlerle kiracı odada dört dönüyorlardı. İtfaiye arabasının düdüğü duyuldu. İtfaiyeciler arabadan inip eve daldılar. Kiracının içinde dört döndüğü oda sanki bir alev deniziydi. Orta yaşlı bir Ukraynalı olan, kocaman, kara bıyıklı itfaiyeci Prokorçuk, kapının eşiğinde durdu. Durup düşündü. Sonra ansızın odaya dalıp kiracıyı dışarı çıkardı, hortumunu alevlere tuttu. Prokorçuk'un sayesinde yangın söndürüldü. İtfaiye Şefi Gorbuşin, Prokorçuk'un yanına geldi. "Aferin sana Prokorçuk." dedi, yönetmeliğe uygun davrandın!" Sonra, İtfaiye Şefi, gülümseyerek sözlerine şunu ekledi: "Farkında değilsin ama bıyığının sağ tarafı tutuşmuş." Prokorçuk, gülümseyerek bıyığını söndürdü. Şafak söküyordu.

ADAM: Fena değil. Başlığı da uygun: "Soylu Bir Davranış". Ama bazı bölümleri yeniden gözden geçirmeli. Anlıyorsunuz tabii, iyi bir öyküde birazcık kulağı tırmalayan yerler olunca, insan bayağı üzülüyor. Nasıl başlıyordu öykün?

KADIN: Gecenin körüydü; saat üçtü. Şehirde herkes uyuyordu.

ADAM: Hiç de iyi değil. Bu demektir ki, polisler de uyuyor, bekçiler de... Olmaz böyle şey. Dikkatsizlik. Bu bölümü değiştirin. Şöyle yapın: Gecenin körüydü; saat üçtü. Şehirde kimse uyumuyordu.

KADIN: Ama imkânsız bir şey bu. Gece vakti herkes uyur.

ADAM: Doğru, bir bakıma doğru. O zaman şöyle yapalım: Şehirde herkes görevinin başında uyuyordu.

KADIN: Görevinin başında mı?

ADAM: Yok yok, bu da saçmanın saçması. En iyisi şöyle deyin: Bazı insanlar uyuyordu, bazıları da dikkatle etrafı kolluyordu. Sonra neydi?

KADIN: Bir tek elektrik ışığı bile yanmıyordu.

ADAM: Oda ne demek? Bizim ülkede yapılan ampuller bozuk mu yani?

KADIN: Ama gece olmuş. Işıkları söndürmüşler.

ADAM: Olsun, ucu ampullere dokunuyor. Çıkarın bu cümleyi. Zaten yanmıyorsa ne diye yazıyorsunuz sanki?

KADIN: (*Okuyarak.*) Ansızın büyük, gri bir yapının dördüncü katındaki pencereden alevler fişkirmaya başladı. Biri, "İmdat!" diye bağırdı "Yangın var!"

ADAM: Yani panik içinde.

KADIN: Evet.

ADAM: Size kalırsa, dergilerde hep "panik" in reklâmını yapalım....

KADIN: Onu demek istemedim. Ama öykü bu... Bir yangını anlatıyorum.

ADAM: Kalkıp akıllı uslu, soğukkanlı bir vatandaşı anlatacağınıza, hemen paniğe kapılan birini anlatıyorsunuz... Ben sizin yerinize olsam, "imdat!" diye bağırtacağıma yatıştırıcı sözler söyletirdim ona.

KADIN: Söz gelişi?

ADAM: Söz gelişi, söyle derdim: Biri, "Hiç önemi yok. Söndürürüz!" diye bağırdı. "Merak edilecek bir şey yok! Yangın mangın yok!"

KADIN: Ama nasıl olur? Hem yangın var, hem de "yangın mangın yok!" diye bağılıyor.

ADAM: Canım, "Yangın mangın yok!" diye bağıırken, "Merak etmeyin, şimdi söndürürüz!" demek istiyor aslında.

KADIN: Olmaz.

ADAM: Olur olur. Bakın o zaman yazınızın değeri nasıl da yükseliyor.

KADIN: (*Okur.*) Bu, yatarken elektrik sobasının fişini prizden çekmeyi unutan, bu yüzden de yangının çıkmasına sebep olan dikkatsiz bir kiracının sesiydi.

ADAM: Nasıl bir kiracının, nasıl?

KADIN: Dikkatsiz.

ADAM: Yani size kalırsa, dergilerimizde hep "dikkatsizlik" in reklâmını yapalım. Öyle düşünmüyorum ben. Fişi prizden çıkarmayı unutmuş; niye yazdınız bunu? Okuyuculara kötü örnek olsun diye mi?

KADIN: Örnek olsun diye yazmadım ki..Elektrik sobası olmasaydı, yangın çıkmazdı.

ADAM: Daha mı kötü olurdu sanki?

KADIN: Daha iyi olurdu tabii

ADAM: Siz de öyle yapın efendim. Elektrik sobasını atın; yangından da söz etmeyin. Okuyun bakalım, arkası nasıldı? İtfaiyeciyi anlatan bölümü okuyun.

KADIN: Orta yaşlı bir Ukraynalı olan...

ADAM: Ha şöyle.

KADIN: ...kocaman, kara bıyıklı itfaiyeci Prokorçuk, kapının eşiğinde durdu. Durup düşündü.

ADAM: Olmadı. Bir itfaiyeci düşünmemeli. Hiç düşünmeden yangını söndürmeli.

KADIN: Ama öykünün en can alıcı yeri bu.

ADAM: Öykünün olabilir, ama bir itfaiyecinin en can alıcı yeri bu değildir! Sonra zaten yangın yoksa, itfaiyeciyi eve sürüklemek anlamsız oluyor.

KADIN: Peki ama, o zaman İtfaiye Şefi'yle konuşmasını ne yapacağız?

ADAM: Şefin odasında konuşsunlar efendim. Ne konuşuyorlar?

KADIN: (*Okur.*) İtfaiye Şefi Gorbuşin, Prokorçuk'un yanına geldi. "Aferin sana, Prokorçuk." dedi; "yönetmeliğe uygun davrandın!" sonra, İtfaiye Şefi, gülümseyerek sözlerine şunu ekledi: "Farkında değilsin ama bıyığının sağ tarafı tutuşmuş." Prokorçuk, gülümseyerek bıyığını söndürdü. Şafak söküyordu.

ADAM: Bunu niye koydunuz?

KADIN: Neyi?

ADAM: Yanan bıyığı.

KADIN: Mizah olsun diye. Adam kendini öyle vermiş ki işine, bıyığı yanıyor, farkında bile değil.

ADAM: Bana kalırsa burasını da çıkarın. Madem yangın yok, ev yanmıyor, bıyık da yanmaz.

KADIN: Herkesi güldürür diye düşünmüştüm.

ADAM: Güldürür yine. İnsanlar ne zaman güler? İşler yolunda gidince. Yangın olmayınca işler yolunda değil midir yani? Yolundadır. Herkes de güler. Okuyun bakalım nasıl oldu.

KADIN: (*Okur.*) "Soylu Bir Davranış." Gecenin körüydü; saat üçtü. Bazı insanlar uyuyordu, bazıları da dikkatle etrafı kolluyordu. Büyük, gri bir yapının dördüncü katındaki pencereden biri bağırdı: "Yangın mangın yok!" İtfaiye Şefi Gorbuşin, orta yaşlı bir Ukraynalı olan, kocaman, kara bıyıklı Prokorçuk'a, "Aferin sana Prokorçuk." dedi; "yönetmeliğe uygun davranıyorsun!" Prokorçuk, gülümseyerek bıyığını söndürdü. Şafak söküyordu.

ADAM: İşte öykü diye buna derler. Şimdi yayımlanabilir.

PERDE